

Veeseadus (lühend - VeeS)

Sisukord

Väljaandja: Riigikogu

Akti liik: seadus

Teksti liik: terviktekst

Redaktsiooni 01.01.2021
jõustumise kp:

Redaktsiooni Hetkel kehtiv
kehtivuse lõpp:

Avaldamismärke:

Vali redaktsioon:

[Eelmine...](#)

[Hetkel kehtiv](#)

[Vaata digitemplit](#)

[Võrdle redaktsioone](#)

Veeseadus¹

Vastu võetud 30.01.2019

[Muudetud järgmiste aktidega \(näita\)](#)

1. peatükkÜldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja kohaldamisala

(1) Käesolevas seaduses sätestatakse:

1) vee kasutamise ja kaitse kavandamise ning korraldamise alused, mille rakendamine soodustab säästvat veekasutust;

2) veekaitseõuded, mis tagavad veeressursside pikaajalise kaitse;

3) isiku õigused, kohustused ja vastutus vee kasutamisel;

4) riiklik järelevalve vee kasutamise ja kaitse nõuete täitmise üle;

5) vastutus käesolevas seaduses sätestatud nõuete rikkumise eest.

(2) Veekaitse ja käesoleva seaduse 8. peatükis avalikku veekogusse ehitamise kohta sätestatu laieneb ka majandusvööndile ning merekeskkonna kaitse kohta sätestatu ka Eestis registreeritud laevadele ja õhusõidukitele väljaspool Eesti mereala.

§ 3. Veekogu

(1) Veekogu on püsiv või ajutine voolava, aeglaselt liikuva või seisva veega täidetud süvend, nagu jõgi, oja, paisjärv, allikas, peakraav, kanal, järv või meri. Veekogu on ka maaparandussüsteemi eesvool maaparandusseaduse tähenduses.

(2) Veekoguks peetakse kanalit, mille kaudu juhitakse vett joogiveehaardesse või mille valgala pindala on kümme ruutkilomeetrit ja rohkem.

(3) Veekoguks peetakse ka tehisjärve veepeegli pindalaga üks hektar ja rohkem.

(4) Käesoleva seaduse tähenduses ei peeta veekoguks:

- 1) reoveepuhasti biotiiki;
- 2) veejuhet ja kraavi, mille kaudu heit-, sademe- ning kaevandusvett juhitakse veekogusse;
- 3) märgalapuhastit;
- 4) vesiviljeluseks rajatud tiiki ja basseini ning neid teenindavaid veejuhtmeid;
- 5) sademevee kogumise süsteemi;
- 6) maavara või maa-ainese kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekogu veepeegli pindalaga alla ühe hektari;
- 7) muid inimese kindlal eesmärgil rajatud püsivalt või ajutiselt veega täidetud eelnimetatud rajatistega sarnaseid ehitisi, nagu paadikanal.

§ 4. Siseveekogu

Siseveekogu on veekogu, mida ei läbi riigipiir.

§ 5. Pinnavesi

Pinnavesi on maismaavesi, välja arvatud põhjavesi, ning siirdevesi, rannikuvesi ja keemilise seisundi hindamisel ka territoriaalmeri.

§ 6. Maismaavesi

Maismaavesi on maapinnal seisev või voolav vesi ning põhjavesi maismaa pool lähtejoont, millest mõõdetakse territoriaalmeri laiust.

§ 9. Rannikuvesi

Rannikuvesi on rannikulähedane merevesi maismaa pool joont, mille iga punkt on ühe meremiili kaugusel mere pool lähimast punktist lähtejoonel, millest mõõdetakse territoriaalmeri laiust ja mis ulatub siirdevee olemasolu korral siirdevee välispiirini.

§ 21. Saastatus

Saastatus käesoleva seaduse tähenduses on lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 7 lõikes 5 sätestatule oluline ebasoodne muutus vee-elustikus või veega seotud maismaaelustikus.

§ 22. Saasteaine

Saasteaine käesoleva seaduse tähenduses on aine, mis võib põhjustada saastatust või mille esinemisega vees võib kaasneda keskkonnahäiring keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 3 lõike 1 tähenduses.

§ 23. Avalikud veekogud

(1) Avalikud veekogud on:

- 1) sisemeri;
 - 2) territoriaalmeri;
 - 3) Peipsi järv;
 - 4) Võrtsjärv;
 - 5) Mullutu laht;
 - 6) Suurlaht;
 - 7) Narva veehoidla;
 - 8) Narva jõgi;
 - 9) Emajõgi;
 - 10) Nasva jõgi;
 - 11) Väike Emajõgi Jõgeveste sillast kuni Võrtsjärveni;
 - 12) Kasari jõgi Vigala jõe suudmest kuni merre suubumiseni.
- (2) Avalikud veekogud kuuluvad riigile ega ole tsiviilkäibes.

§ 24. Avalikult kasutatavad veekogud

(1) Avalikult kasutatavate veekogude nimekirja kehtestab Vabariigi Valitsus korraldusega.

(2) Avalikult kasutatavate veekogude nimekirja ei arvata:

- 1) ühe kinnisasja piires asuvat eraõiguslikule isikule kuuluvat väljavooluta seisuveekogu;
- 2) mitme kinnisasja piires asuvat eraõiguslikule isikule kuuluvat väljavooluta seisuveekogu, mille pindala on väiksem kui viis hektarit;
- 3) vooluveekogu, mille valgala on väiksem kui 25 ruutkilomeetrit, ja sellel asuvat paisjärve;
- 4) Kaitseväe ja Kaitseliidu harjutusväljal asuvat seisuveekogu või selle osa;
- 5) joogivee võtmiseks kasutatavat veekogu või selle osa;
- 6) maavara kaevandamiseks antud mäeeraldisel või selle teenindusmaal asuvat veekogu või selle osa;
- 7) veekogu osa, kus tegeletakse vesiviljelusega.

(3) Loodusõnnetuse korral on kahjustuspiirkonnas lubatud veekogu avalikult kasutada.

(4) Inimese tervise ja turvalisuse tagamiseks võib kohaliku omavalitsuse üksus oma haldusterritooriumi piirides ajutiselt piirata avalikult kasutatava veekogu või selle osa avalikku kasutamist, olles piiramise enne kirjalikult kooskõlastanud Keskkonnaametiga ning lisaks ka Transpordiametiga, kui piiratakse veesporti või veel liikumist.

(5) Kohaliku omavalitsuse üksus avaldab avalikult kasutatava veekogu avaliku kasutamise ajutise piiramise teate kohalikus või maakonna ajalehes ja võimaluse korral ka muudes kohalikes massiteabevahendites vähemalt nädal enne ajutise piirangu kehtestamist.

(6) Teates märgitakse vähemalt selle avalikult kasutatava veekogu, mille avalikku kasutamist piiratakse, nimi ja asukoht, piirangu kehtivusaeg ning

piirangu kehtestamise põhjus ja vajaduse korral tingimused. Kui piiratakse veekogu osa avalikku kasutamist, tuleb lisaks nimetatud teabele märkida teates piiranguala suurus ja võimaluse korral täpsed piirid või vähemalt piiranguala suurus ning nimetada koht, kus saab tutvuda piiranguala piiride kaardi või piiride täpse kirjeldusega.

(7) Kaitseministeerium või tema volitatud Kaitseväe või Kaitseliidu struktuuriüksus võib piirata Kaitseväe ja Kaitseliidu harjutusväljale jääva avalikult kasutatava vooluveekogu või selle osa kasutamist Kaitseväe ja Kaitseliidu üksuste taktikaliste harjutuste, õppuste, laskmiste ja lõhketööde ning relvade, lahingumoonade, lahingu- ja muu tehnika katsetamise ajal. Asjaomase teate avalikustamise ning teate sisu kohta esitatavate nõuete suhtes kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 sätestatut.

§ 25. Veekogu avalikust kasutusest väljaarvamine

Vabariigi Valitsus võib kinnisasja omaniku põhjendatud taotlusel ja kohaliku omavalitsuse üksuse kirjalikul nõusolekul ühe kinnisasja piires asuva eraõiguslikule isikule kuuluva väljavooluga seisuveekogu või vooluveekogu osa avalikult kasutatavate veekogude nimekirjast välja arvata.

6. jagu Mereala seisund

§ 70. Mereala

(1) Mereala käesoleva seaduse tähenduses hõlmab sisemerd, territoriaalmerd ja majandusvööndit üheskoos, kaasa arvatud nende all asuv merepõhi ja maapõu merealapiiride seadusega ning Eesti Vabariigi välislepingutega kehtestatud ulatuses.

(2) Mereala piirkond on osa merealast, mis oma elustiku, hüdroloogiliste, mereliste ja biogeograafiliste omaduste ning saastekoormuse poolest erineb muust merealast.

§ 71. Mereala keskkonnaseisund ja mereala hea keskkonnaseisund

(1) Mereala keskkonnaseisund on mereala keskkonna üldine seisund, mille määramisel võetakse arvesse sellesse merealasse kuuluvate mereökosüsteemide struktuuri, funktsiooni ja protsesse koos looduslike geomorfoloogiliste, geograafiliste, bioloogiliste, geoloogiliste ja kliimaatiliste teguritega, samuti füüsikalisi, akustilisi ja keemilisi tingimusi, sealhulgas neid, mis tulenevad inimtegevusest merealal või sellest väljaspool.

(2) Mereala hea keskkonnaseisund on seisund, mille korral mereala säilib ökoloogiliselt mitmekesise ja dünaamilisena, on looduslike tingimuste poolest puhas, terve ja produktiivne ning seda kasutatakse kestlikult, tagades sellega mereala võimalikud kasutusviisid ja tegevused praegu ja tulevikus, eelkõige kui:

1) mereökosüsteemide struktuur, funktsioonid ja protsessid ning nendega seotud geomorfoloogilised, geograafilised, geoloogilised ja kliimaatilised tegurid võimaldavad nendel ökosüsteemidel täielikult funktsioneerida ja säilitada

vastupanuvõime inimtegevusest tingitud keskkonnamuutustele ning mereelustiku liigid ja elupaigad on kaitstud, inimtegevusest põhjustatud elustiku mitmekesisuse vähenemine on välistatud ja bioloogiliste komponentide toimimine on tasakaalus;

2) mereökosüsteemide hüdro-morfoloogilised, füüsikalised ja keemilised omadused, sealhulgas asjaomase piirkonna inimtegevusest tingitud omadused, toetavad neid ökosüsteeme käesoleva lõike punktis 1 kirjeldatud viisil ning inimtegevuse tagajärjel merekeskkonda juhitud või sattunud ained ja energia, sealhulgas müra, ei põhjusta merereostust ega saastatusest tulenevaid mõjusid.

(3) Merereostus käesoleva seaduse tähenduses on inimtegevuse tagajärjel ainete, energia, radioaktiivse kiirguse, elektri- ja magnetvälja, müra, infra- ja ultraheli otsene või kaudne õhku või merekeskkonda juhtimine või sattumine sellisel määral, et sellel on või võib olla kahjulik mõju, näiteks oht inimese tervisele ja varale, kahju elustikule, merendustegevusele ja merendusteenuste kasutamisele, mereökosüsteemide või nendest otseselt sõltuvate vee- ja maismaaökosüsteemide kvaliteedile, sealhulgas elustiku mitmekesisuse vähenemine, hüvede vähenemine ja vee kvaliteedi halvenemine, mistõttu on häiritud merekeskkonna õiguspärane kestlik kasutamine.

§ 72. Merestrategia

(1) Mereala kaitse ning hea keskkonnaseisundi saavutamise ja säilitamise eesmärgil koostatakse kogu Eesti mereala kohta merestrategia, mis koosneb järgmistest osadest:

- 1) mereala hindamine;
- 2) mereala hea keskkonnaseisundi määratlus;
- 3) mereala keskkonnavalasid sihid ja nendega seotud indikaatorid;
- 4) mereala seireprogramm;
- 5) mereala meetmekava.

(2) Merestrategia koostamisel võetakse arvesse asjakohaseid olemasolevaid riigisiseseid, Euroopa Liidu ja rahvusvahelisi hinnanguid, keskkonnavalasid sihte, seireprogramme ja meetmekavasid ning piiriülest keskkonnamõju ja iseärasusi ning tehakse koostööd teiste Euroopa Liidu liikmesriikidega, et tagada merestrategia osade sidusus ja võrreldavus.

(3) Merestrategia koostamise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise suhtes kohaldatakse haldusmenetluse seaduse avatud menetluse sätteid.

(4) Merestrategia osi ajakohastatakse iga kuue aasta järel nende kehtestamisest või ajakohastamisest arvates.

(5) Merestrategia koostamist ja ajakohastamist korraldab Keskkonnaministeerium.

(6) Merestrategia sisu ja koostamise nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(7) Mereala hindamise, mereala hea keskkonnaseisundi määratluse ja selle saavutamise keskkonnaalased sihid ning nendega seotud indikaatorid kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(8) Seireprogrammi mereala keskkonnaseisundi pidevaks hindamiseks kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(9) Hea keskkonnaseisundi saavutamiseks või säilitamiseks koostatud mereala meetmekava kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

§ 73. Erandite kohaldamine keskkonnaalaste sihtide saavutamisel

(1) Mereala hea keskkonnaseisundi või keskkonnaalaste sihtide täielik saavutamata jäämine kavandatud meetmetega on lubatud, kui selle põhjus on:

1) tegevus või tegevusetus, mille eest mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks või säilitamiseks või keskkonnaalaste sihtide saavutamiseks ei ole võimalik Eesti territooriumil või Eesti jurisdiktsiooni all oleval merealal vastutust kohaldada;

2) looduslik põhjus;

3) vääramatu jõud;

4) mereala füüsikaliste tunnuste muutmine või muutumine, mis on tingitud sellist avalikku huvi pakkuvast tegevusest, mis kaalub üles keskkonnale avalduva negatiivse mõju, sealhulgas igasuguse piiriülese mõju.

(2) Mereala hea keskkonnaseisundi või selle keskkonnaalaste sihtide tähtjaks saavutamata jäämine on lubatud, kui selle põhjustavad looduslikud tingimused, mille tõttu mereala hea keskkonnaseisundi tähtjaks saavutamine ei ole võimalik.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 sätestatud erandi kohaldamine on lubatud üksnes juhul, kui on tagatud, et mereala füüsikaliste tunnuste muutmine või muutumine ei sea ohtu ega välista püsivalt hea keskkonnaseisundi saavutamist merealal, asjaomases mereala piirkonnas või Euroopa Liidu teise liikmesriigi merealal.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud erandite korral tuleb ette näha ajutised meetmed mereala hea keskkonnaseisundi saavutamisele kaasaaitamiseks ning lõike 1 punktides 2–4 nimetatud põhjuste korral mereala seisundi edasise halvenemise vältimiseks ja kahjuliku mõju leevendamiseks. Sellised meetmed peavad võimalikult suurel määral kaasa aitama mereala hea keskkonnaseisundi saavutamisele.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud mereala hea keskkonnaseisundi või selle keskkonnaalaste sihtide saavutamise erandeid võib vajaduse korral täpsustada käesoleva seaduse § 72 lõike 9 alusel kehtestatud meetmekavas.

(6) Ajutiste meetmete võtmist ei nõuta, kui puudub oluline merekeskkonna häiring või kui meetmetega kaasnevad kulud on võrreldes ohuga merekeskkonnale eaproportsionaalsed, tingimusel et olukord edasi ei halvene ning hea keskkonnaseisundi saavutamine ei muutu jäädavalt võimatuks. Sellist otsust tuleb tõendite abil põhjendada.

§ 74. Mereala keskkonnaseisundit ohustavast tegevusest teatamise kohustus

Isik, kellel on kahtlus, et tegemist on mereala keskkonnaseisundit ohustava tegevuse või tegevusetusega või sellest johtuvate tagajärgedega, on kohustatud sellest teavitama Keskkonnaametit, Politsei- ja Piirivalveametit või Eesti sadamat, kui seda saab sellelt isikult mõistlikult eeldada, arvestades tema erilist rolli või teadmisi.

§ 143. Saasteainete laevalt merre heitmine

(1) Saasteainete laevalt merre heitmine on ohtlike ja kahjulike ainete mereveol tekitatud kahju eest kantava vastutuse ja kahju hüvitamise 1996. aasta rahvusvahelise konventsiooni artikli 1 lõikes 5 sätestatud ohtlike ja kahjulike ainete laevalt merre laskmine mis tahes põhjusel, kaasa arvatud selliste ainete leke ja väljapumpamine, ning 1978. aasta protokolliga muudetud 1973. aasta rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (edaspidi *MARPOL*) IV, V ja VI lisa sätestatud heited merre.

(2) Saasteainete laevalt merre heitmine on keelatud.

(3) Merealal, rahvusvaheliseks meresõiduks kasutatavates väinades ning avamerel saasteainete laevalt merre heitmist ei peeta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud keelu rikkumiseks, kui:

1) saasteainete laevalt merre heitmine on vajalik laeva ohutuse tagamiseks või inimelu päästmiseks merel;

2) saasteaineid heidetakse laevalt merre saastatuse tõrjeks saastamisest tuleneva kahju vähendamise eesmärgil ning nende saasteainete merealal kasutamiseks on käesoleva seaduse § 196 lõikes 1 nimetatud registreering sama paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud tegevuseks ning muudel juhtudel saasteainete laevalt merre heitmise asukohariigi pädeva asutuse luba või nõusolek;

3) saasteainete laevalt merre heitmine vastab *MARPOLi* I lisa reeglis 15 või 34 või II lisa reeglis 13 sätestatule;

4) saasteainete laevalt merre heitmine vastab *MARPOLi* IV lisa reeglites 3 ja 9–11, V lisa reeglites 3–6 ja 9 ning VI lisa reeglites 3, 4 ja 12–16 sätestatule.

(4) Saasteainete laevalt merre heitmist ei peeta reederi, kapteni ega kapteni vastutusel tegutseva laevapere toimepandud õigusrikkumiseks, kui merealal, rahvusvaheliseks meresõiduks kasutatavates väinades ning avamerel aset leidnud saasteainete merreheite on põhjustanud laeva või selle seadmete vigastus ja kui pärast vigastuse ilmnemist või merreheite avastamist on tarvitusele võetud kõik mõistlikud ettevaatusabinõud merreheite vältimiseks või vähendamiseks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud erandit ei kohaldata, kui saasteainete laevalt merre heitmise põhjustas reederi või kapteni tahtlik või ettevaatamatu tegu.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud keeldu ei kohaldata sõjalaevadele, mereväe abilaevadele ja muudele laevadele, mille omanik või valdaja on riik ning mida kasutatakse mitteärilistel eesmärkidel.

11. jagu Veeliiklus

§ 183. Veeliikluse nõuded

(1) Avaliku ja avalikult kasutatava veekogu kasutamine liiklemiseks on lubatud, kui seda ei piirata seaduse või muu õigusaktiga.

(2) Kui eraõigusliku isiku omandis olev veekogu ei ole määratud avalikuks kasutamiseks, tohib sellel liigelda ainult omaniku loal.

(3) Veekogul liikleja on kohustatud vältima maaomanike ja teiste veekogu ja vee kasutajate õiguste rikkumist ning vee-elustiku, veekogu sängi, kallaste, vesiehitiste ja tehnovõrkude kahjustamist.

(4) Keegi ei tohi veeliiklust ohustada. Paadisilla ja tähistatud kalapüümisega tohib tõkestada kuni kolmandiku veel liikumiseks kasutatava vooluveekogu laiusest.

(5) Terviseameti koostatud avalike supluskohtade nimekirjas oleval veekogul või selle osal on veesõidukitega, välja arvatud teenistusülesandeid täitvad veesõidukid, liiklemine keelatud.

(6) Käesoleva seaduse § 86 lõike 4 alusel kehtestatud joogiveehaardesse kuuluval paisjärvel ja tehisjärvel on keelatud sisepõlemismootoriga sõidukite kasutamine.

(7) Avalikel ja avalikult kasutatavatel siseveekogudel, välja arvatud laevatatavad veekogud, veesõidukite hoidmise ja kasutamise nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(8) Avalikel ja avalikult kasutatavatel siseveekogudel, välja arvatud laevatatavad veekogud, veesõidukite sõidukiiruse kontrollimisel kiirusmõõduri ja kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning mõõtetulemuste töötlemisele esitatavad nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(9) Veekogude kasutamist lennunduses reguleerib lennundusseadus.

§ 184. Kohaliku omavalitsuse üksuse õigus keelata ja piirata veeliiklust

(1) Kohaliku omavalitsuse üksusel on õigus keelata korraldusega oma haldusüksuse piirides avalikul või avalikult kasutataval veekogul veesõidukitega liiklemine, kehtestada liikluskiiruse piirang ja keelata veekogu jääle minek, kui liiklemine, veesõiduki kiirus või jäälemine:

1) ohustab veeliiklust;

2) kahjustab või võib kahjustada veekogu seisundit ja lõhkuda veekogu

kaldaid;

- 3) kahjustab või võib kahjustada kalavarusid või kalakoelmate seisukorda;
- 4) häirib teisi veekogu kasutajaid;
- 5) ohustab jääleminejaid.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuse käesoleva paragrahvi lõike 1 kohane korraldus tehakse teatavaks kohalikus või üleriigilises ajalehes ja kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaste korralduste tähistamiseks vajalikud veesõidukite liiklust reguleerivad signaalmärgid paigaldab korralduse andja. Signaalmärkide paigaldamine kooskõlastatakse Transpordiametiga.

§ 185. Veeliiklus laevakanalil ja laevakanali kasutamine

(1) Avalikult kasutatava veekogu põhja selle süvendamise teel õiguslikul alusel rajatud laevakanalil, mis asub väljaspool sadama akvatooriumi piire, korraldab veeliiklust laevakanali valitseja.

(2) Laevakanali valitseja käesoleva seaduse tähenduses on veekogu omanik või isik, kellele laevakanali valitsemise õigus on üle antud lepinguga õigusaktides ette nähtud korras.

(3) Laevakanali kasutamiseks peetakse sellise laeva sõitmist piki laevakanalit, mis oma süvise tõttu ei saa laevakanalit kasutamata sellel veekogul liigelda.